God ekonomisk hushållning 2026-08-31

Överkalix kommun

Oktober 2026

Inledning

Bakgrund

Enligt kommunallagen ska kommunal verksamhet kännetecknas av god ekonomisk hushållning. En del i den ekonomiska förvaltningen är att fullmäktige ska besluta om verksamhetsmässiga och finansiella mål för god ekonomisk hushållning. Dessa mål ska sedan följas upp i delårsrapporten.

Revisorerna ska enligt kommunallagen 12 kap. 2 § bedöma om resultaten i delårsrapporten är förenligt med beslutade mål inom området. Uppdraget ingår som en obligatorisk del i årets revisionsplan. Kommunstyrelsen är ansvarig för upprättandet av delårsrapporten. Revisionsobjekt i granskningen är kommunstyrelsen.

Syfte och revisionsfrågor

Syftet med granskningen är att ge kommunens revisorer ett underlag för sin skriftliga bedömning, vilken skall biläggas delårsrapporten i samband med fullmäktiges behandling av rapporten. Granskningen ska besvara följande revisionsfrågor:

1. Är prognostiserat resultat i delårsrapporten förenligt med beslutade mål för god ekonomisk hushållning?

2. Är prognostiserat årsresultat förenligt med balanskravet?

Revisionskriterier

Revisionskriterier i granskningen utgörs av kommunallagen 11:1, lag om kommunal bokföring och redovisning 13:2 samt rådet för kommunal redovisnings rekommendation 17 Delårsrapport. Granskningen utgår även från fullmäktiges beslut avseende god ekonomisk hushållning.

Avgränsning

Granskningen avser delårsrapport som upprättats per 2026-08-31 och som behandlats av kommunstyrelsen 2026-10-06. Övrig avgränsning, se avsnitt “Syfte och revisionsfrågor”.

Metod

Granskningen har skett genom analys av för granskningen relevant dokumentation. Granskningsresultatet har bedömts med hjälp av signalsystem: grön (uppfyllt), gult (delvis) och röd (ej uppfyllt).

Rapportens innehåll har faktakontrollerats av ekonomichef.

Granskningsresultat

God ekonomisk hushållning

Iakttagelser

Kommunfullmäktige har reviderat riktlinjer för god ekonomisk hushållning 2021-04-24 (fastställda 2013-11-25). Riktlinjerna tydliggör att mål för god ekonomisk hushållning återfinns i budgetdokument och utvärderas i delårsrapport och årsredovisning.

I mål och budget 2026 med plan för 2027–2029, fastställt av kommunfullmäktige 2025-12-01 § 68, finns fyra finansiella mål och fyra fokusområden med åtta tillhörande verksamhetsmål.

Fullmäktige har beslutat om följande finansiella mål:

- Årsresultat ska vara 3% av skatter och bidrag
- Oförändrad skattesats
- Soliditeten ska bibehållas under planperioden
- Alla investeringar ska ha en långsiktig hållbar plan/långsiktig bärkraft

Fullmäktige har även beslutat om följande fokusområden med tillhörande åtta verksamhetsmål:

- Klimat
    - 100 % förnybar elproduktion år 2030.
    - 50 % effektivare energianvändning år 2030 jämfört med år 2005 (basår) baserat på BRP.
    - Klimatneutral år 2035 = 85% minskning av växthusgasutsläpp, basår 1990.
- Folkhälsa
    - Andelen av befolkningen med en bra självskattad allmän hälsa skall öka från 58% till 80%
    - Medellivslängden skall öka med fem år till år 2040.
- Befolkning
    - Befolkningen skall uppgå till minst 3 500 innevånare år 2030.
    - Befolkningen skall uppgå till minst 4 000 innevånare år 2040
- Näringslivsklimat
    - Kommunen skall tillhöra de 25 bästa kommunerna i Svenskt Näringslivsklimat år 2040.

Det förväntade ekonomiska resultatet för helåret 2026 är enligt helårsprognosen -6,2 mkr att jämföra med budgeterat årsresultat på +9,0 mkr. Det prognostiserade resultatet innebär en negativ budgetavvikelse om ca -15,2 mkr. I delårsrapporten framgår att kommunen har utmaningar med att nå en budget i balans. De största avvikelserna finns inom sociala omsorgsutskottet (-11,0 mkr), barn och

utbildning (-4,0 mkr) samt tekniska avdelningen (-2,9 mkr).

Måluppfyllelse

I delårsrapporten återfinns samtliga av dessa mål under ett särskilt avsnitt i förvaltningsberättelsen om god ekonomisk hushållning och god ekonomisk ställning. Av redovisningen framgår att kommunens bedömning är att kravet på god ekonomisk hushållning i huvudsak har uppfyllts samt att kommunen sammantaget bedömer att god ekonomisk hushållning uppnås för perioden. Bedömningen grundar sig inte på prognostiserad måluppfyllelse per helår.

Finansiella mål

Av redovisningen framgår att tre av fyra finansiella mål bedöms uppnås för perioden. Målet kring årsresultatet bedöms ej uppnås. Målet kring soliditeten redovisas till 45 % för perioden medan angiven prognos avser utfall i årsredovisningen år 2025 vilket uppgick till 41 %. Av redovisningen framgår att soliditetsmålet bedöms uppfyllt men av kommentarer framgår att kommunen har svårt att uppfylla målet långsiktigt och med kommunens höga investeringar och kommande investeringstakt.

Bedömningen i delårsrapporten är att de finansiella målen bedöms vara uppfyllda men bedömningen avser utfallet för perioden och inte prognostiserat resultat. Av delårsrapporten framgår dock att det mål som inte har uppnåtts indikerar att det finns ekonomiska utmaningar som behöver hanteras för att stärka kommunens finansiella ställning och skapa ett långsiktigt hållbart ekonomiskt handlingsutrymme.

Verksamhetsmål

I delårsrapporten prognostiseras fyra av fullmäktiges beslutade fokusområden bedöms att verksamhetsmålen i huvudsak har eller är på väg att uppnås. Det framgår att verksamhetsmålen är långsiktiga varför analysen bedöms utifrån åtgärder och aktiviteter med riktning mot målen år 2026. Till respektive mål framgår en analys som beskriver arbetet kopplat till respektive mål. Samtliga verksamhetsmål bedöms gröna i delårsrapporten. Det framgår dock inte tydligt om det är prognostiserad måluppfyllelse eller bedömning per delåret.

Bedömning

Styrelsen har rapporterat en sammantagen bedömning av såväl finansiella mål som det verksamhetsmässiga målet och gör utifrån rapporteringen bedömningen att kommunen har en god ekonomisk hushållning för perioden.

Av delårsrapporten framgår att tre av fyra finansiella mål bedöms uppfyllda för perioden medan prognos endast lämnas för tre av målen. Två av fyra mål förväntas uppfyllas för helåret och ett mål bedöms ej

uppnås. För soliditetsmålet lämnas ingen prognos eller bedömning utifrån helårsresultatet. Grundat på vår översiktliga granskning av delårsrapporten gör vi bedömningen att två mål prognostiseras uppfyllas och ett mål ej uppfyllas, vilket innebär att resultatet endast är delvis förenligt med de finansiella mål som fullmäktige fastställt i budget 2026. Delårsrapporten saknar tillräckliga underlag för bedömning av prognostiserat utfall för soliditetsmålet och måluppfyllelse för helåret.

Grundat på vår översiktliga granskning av delårsrapporten bedömer vi att har det inte framkommit några omständigheter som ger oss anledning att anse att det prognostiserade resultatet inte skulle vara förenligt med de verksamhetsmässiga mål som fullmäktige fastställt i budget 2026.

Balanskravsresultatet

Iakttagelser

I kommunens delårsrapport 2026 lämnas information om balanskravet i ett särskilt avsnitt *Balanskravsresultat*.

Av balanskravsutredningen framgår att det prognostiserade resultatet efter balanskravsjusteringar är negativt och uppgår till -6,2 mkr, vilket motsvarar prognostiserat resultat

Av redovisningen går att utläsa att kommunen har ackumulerade negativa balanskravsresultat vid årets ingång uppgående till -1,0. Mot bakgrund av lämnad årsprognos av balanskravsresultatet finns inga ackumulerade negativa balanskravsresultat som enligt 11 kap. 12 § kommunallagen ska återställas under de tre närmast följande åren utifrån att kommunen har åberopade synnerliga skäl för resultatet år 2025.

Bedömning

Vi konstaterar, utifrån den helårsprognos som lämnas i delårsrapporten, att styrelsen bedömer att det lagstadgade balanskravet inte kommer att uppfyllas. Grundat på vår översiktliga granskning ser vi ingen anledning till att göra en annan bedömning, beaktat de osäkerhetsfaktorer som en prognos innebär. Vi bedömer att det finns behov av åtgärder för att säkerställa att verksamheten kan bedrivas inom tilldelade ekonomiska ramar och en plan för hur reglering av det negativa balanskravsresultatet ska genomföras.

Samlad bedömning

Revisionsfråga 1: Är prognostiserat resultat i delårsrapporten förenligt med beslutade mål för god ekonomisk hushållning?

Finansiella mål:	**Delvis**	
Verksamhetsmål:	**Ja**	

Revisionsfråga 2: Är prognostiserat årsresultat förenligt med balanskravet?

Följsamhet till balanskravet:	**Nej**	

Rekommendationer

För att utveckla granskningsområdet lämnas följande rekommendationer:

- Säkerställ att bedömningen av måluppfyllelse vid delårsrapporten grundar sig på det prognostiserade resultatet för helåret och inte utfallet för perioden.

2026-10-14

Hanna Franck

_____

Uppdragsledare & projektledare

Denna rapport har upprättats av Öhrlings PricewaterhouseCoopers AB (org nr 556029-6740) (PwC) på uppdrag av de förtroendevalda revisorerna i Överkalix kommun enligt de villkor och under de förutsättningar som framgår av projektplan från den 15 maj 2026. PwC ansvarar inte utan särskilt åtagande, gentemot annan som tar del av och förlitar sig på hela eller delar av denna rapport.